

Európska
komisia

Aktuálna téma

EURÓPSKY ROK KULTÚRNEHO DEDIČSTVA 2018

December 2017

Rok 2018 je Európskym rokom kultúrneho dedičstva, ktorý sa oficiálne začne 7. decembra 2017 na Európskom kultúrnom fóre v Miláne (Taliansko). Kultúrne dedičstvo formuje náš každodenný život a v Európe nás obklopuje na každom kroku: vo väčších aj v menších mestách, v prírode aj na archeologických náleziskách. Nachádzame ho nielen v literatúre, umení a predmetoch, ale aj v remeslách, ktoré nám odovzdávajú naši predkovia, v príbehoch, ktoré rozprávame svojim deťom, v jedle, ktoré si vychutnávame, a vo filmoch, ktoré sledujeme a v ktorých sa spoznávame.

Kultúrne dedičstvo spája Európu pomocou spoločnej histórie a hodnôt. Reprezentuje aj bohatstvo a rozmanitosť našich kultúrnych tradícií. Naše spoločné kultúrne dedičstvo musíme pochopiť, vážiť si ho a oslavovať ho. Kultúrne dedičstvo však nie je len odkazom minulosti. Ukazuje nám aj cestu vpred a pomáha nám vytvárať našu budúcnosť.

V roku 2018 sa v celej Európe pripravujú výnimočné iniciatívy a podujatia s cieľom priblížiť ľuďom ich kultúrne dedičstvo a zapojiť ich doň, podnecovať ich, aby ocenili bohaté kultúrne dedičstvo Európy a delili sa oň, a upevniť ich pocit príslušnosti k spoločnému európskemu priestoru. Európsky rok kultúrneho dedičstva patrí nám všetkým!

**NAŠE DEDIČSTVO:
KDE SA MINULOSŤ
STRETÁVA S BUDÚCNOSŤOU**

PREČO EURÓPSKY ROK KULTÚRNEHO DEDIČSTVA?

Kultúrne dedičstvo zblízuje ľudí a prispieva k súdržnejšej spoločnosti. Podporuje rast a vytvára pracovné miesta v mestách a regiónoch a je kľúčové pre vzťahy Európy so zvyškom sveta. Pre Európu predstavuje obrovský potenciál, ktorý sa však musí lepšie využívať – a tento rok nám v tom môže pomôcť.

Európsky rok bude zameraný na deti a mladých ľudí, ktorí sa stanú strážcami nášho dedičstva pre budúce generácie. Dôraz sa kladie práve na výchovnú hodnotu kultúrneho dedičstva a jeho prínos k trvalo udržateľnému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju.

V rámci Európskeho roka sa budú podporovať inteligentné spôsoby, ako udržiavať, riadiť a opätovne využiť európske dedičstvo.

Prehľad bohatého kultúrneho dedičstva Európy

Európa so **453 zapísanými lokalitami** UNESCO predstavuje skoro **polovicu Zoznamu svetového dedičstva UNESCO**.

Európska únia s 89 zápismi predstavuje **štvrtinu Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO**.

Rada Európy certifikovala **31 kultúrnych trás**, ktoré vedú cez 50 krajín v Európe a mimo nej.

V časopise *The Art Newspaper* sa uvádza, že **šesť z desiatich najnavštevovanejších múzeí na svete za rok 2016 sa nachádza v Európe**. Celkovo bránami týchto šiestich populárnych múzeí prešlo v roku 2016 viac ako 35 miliónov návštevníkov.

Viac ako 3 700 európskych kultúrnych inštitúcií sprístupnilo viac ako **54 miliónov položiek** zo svojich zbierok prostredníctvom platformy **Europeana** – digitálnej platformy Európy pre kultúrne dedičstvo.

Sústava **27 000 chránených území Natura 2000** predstavuje 18 % pevninského územia EÚ a skoro 6 % jej morského územia.

Zdroje: UNESCO 2016; Rada Európy, 2017; Európska komisia, 2017; The Art Newspaper, 2016.

Európe záleží na kultúrnom dedičstve

V sektore európskeho kultúrneho dedičstva je zamestnaných viac ako **300 000** ľudí.

Nepriamo s ním súvisí **7,8 milióna** pracovných miest v EÚ (napr. tľmočníctvo a bezpečnosť).

Sústava Natura 2000 poskytuje ekosystémové služby, ktorých hodnota sa odhaduje na

200 – 300 miliárd EUR ročne.

68 %

Európanov súhlasí s tým, že prítomnosť kultúrneho dedičstva môže byť faktorom, ktorý ovplyvní výber ich dovolenkovvej destinácie.

V tomto sektore sa na každé priame pracovné miesto vytvorí

26,7

nepriamych pracovných miest, napríklad v stavebníctve a cestovnom ruchu. Na porovnanie, pomer v automobilovom priemysle je 6,3 nepriamych miest na každé priame pracovné miesto.

Kultúrne dedičstvo Európy čelí mnohým výzvam – od zmien v účasti ľudí na kultúrnych podujatiach až po environmentálne hrozby a nedovolené obchodovanie s predmetmi kultúrnej hodnoty.

Ako môžeme lepšie podporiť obrovský potenciál kultúrneho dedičstva? Ako môžeme maximalizovať jeho sociálny a hospodársky prínos? Ako môžeme lepšie chrániť a spravovať naše kultúrne bohatstvo a zároveň zabezpečiť, aby mali všetci ľudia k nemu prístup?

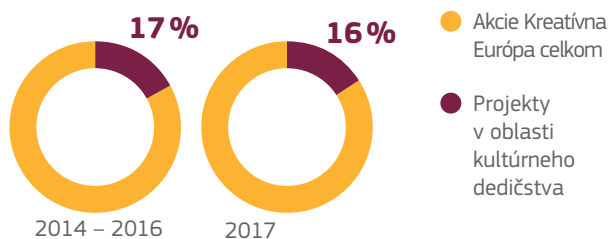
Európsky rok kultúrneho dedičstva poskytuje výbornú možnosť zamyslieť sa, ako by sa dalo lepšie pracovať s týmto potenciálom a výzvmi v tomto sektore.

Zdroje: Správa *Cultural Heritage Counts for Europe* (Kultúrne dedičstvo má pre Európu význam), 2016; zvláštny Eurobarometer Európania a kultúrne dedičstvo, 2017; prípadové štúdie pod názvom *Linking Natura 2000 and cultural heritage* (Spájanie sústavy Natura 2000 s kultúrnym dedičstvom), 2017.

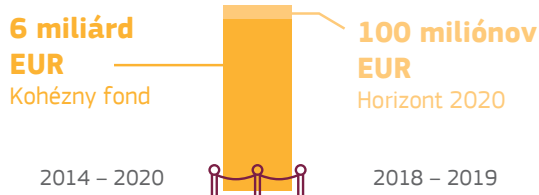
ROK ZALOŽENÝ NA INICIATÍVACH NA MIESTNEJ ÚROVNI

Európsky rok kultúrneho dedičstva pozostáva zo súboru iniciatív na európskej, celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Na celoštátnej a nižšej ako celoštátnej úrovni prevezmú vedúcu úlohu pri organizovaní Európskeho roka národní koordinátori určení príslušnými členskými štátmi EÚ.

Investície EÚ do kultúrneho dedičstva

Kultúrne dedičstvo je jedným z hlavných sektorov, ktoré sa podporujú z programu Kreatívna Európa, a jedným z najzastúpenejších sektorov, ktoré boli doteraz vybrané na financovanie. Z celkového počtu 426 akcií podporených v rokoch 2014 až 2016 patrilo 17 % do oblasti kultúrneho dedičstva. Na rok 2017 sa vybralo 81 projektov spolupráce, z ktorých 16 % (13 projektov) patrí do oblasti kultúrneho dedičstva.

Na kultúrny a kreatívny sektor, ako aj kultúrne dedičstvo sa z Kohézneho fondu na obdobie rokov 2014 až 2020 vyčlenilo odhadom 6 miliárd EUR. V rokoch 2018 až 2019 bude v rámci programu Horizont 2020 na výskum v oblasti kultúrneho dedičstva k dispozícii ďalších 100 miliónov EUR.

Európska únia v rokoch 2007 až 2013 investovala 4,4 miliardy EUR do projektov regionálneho rozvoja a rozvoja vidieka v oblasti kultúrneho dedičstva a približne 100 miliónov EUR investovala do výskumu v oblasti kultúrneho dedičstva.

Zdroj: Európska komisia, 2017.

ČO SA BUDE DIAŤ V ROKU 2018?

Počas Európskeho roka kultúrneho dedičstva sa v celej Európe budú konať tisíce rôznych podujatí a osláv.

Projekty a iniciatívy, ktoré sa vykonávajú v členských štátoch EÚ, regiónoch a obciach sú doplnené nadnárodnými projektmi, ktoré financuje EÚ. V roku 2018 budú projekty v oblasti kultúrneho dedičstva financované s podporou programov **Erasmus+**, **Európa pre občanov**, **Horizont 2020** a ďalších programov EÚ. V rámci programu **Kreatívna Európa** bola vyhlásená osobitná výzva na predkladanie projektov v oblasti kultúrneho dedičstva, z ktorej sa môže financovať až 25 nadnárodných projektov.

Európsky rok má takisto významné miesto v týchto činnostiach v oblasti kultúrneho dedičstva na úrovni EÚ:

- ★ **Dni európskeho dedičstva** sú kľúčovým európskym podujatím a usporadúvajú sa každoročne na jeseň. Každý rok sa zorganizuje viac ako 70 000 podujatí, do ktorých sa zapája viac ako 30 miliónov ľudí.
- ★ **Značka Európske dedičstvo** bola udelená 29 pamiatkam, ktoré predstavujú milníky pri formovaní dnešnej Európy, oslavujú a symbolizujú jej hodnoty a históriu.
- ★ Každý rok sa dvom mestám udeľuje titul **Európske hlavné mesto kultúry** s cieľom poukázať na kultúrne bohatstvo Európy. V roku 2018 budú týmito hlavnými mestami **Valletta** (Malta) a **Leeuwarden** (Holandsko).
- ★ **Cena EÚ za kultúrne dedičstvo/ocenenie Europa Nostra** sa každoročne udeľuje za najlepšie postupy v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva, jeho riadenia, výskumu, ako aj vzdelávania a komunikácie v tejto oblasti.

ČO SA BUDE DIAŤ PO ROKU 2018?

Aby sme sa uistili, že naše úsilie pretrvá aj po roku 2018, Komisia bude v spolupráci s Radou Európy, organizáciou UNESCO a ďalšími partnermi uskutočňovať dlhodobé projekty zamerané na 10 tém (10 európskych iniciatív). Patria medzi ne činnosti so školami, výskum zameraný na inovatívne riešenia na opätovné využívanie historických budov či boj proti nedovolenému obchodovaniu s predmetmi kultúrnej hodnoty. Cieľom je pomôcť odštartovať skutočnú zmenu spôsobu, akým využívame, chránime a podporujeme kultúrne dedičstvo, a zabezpečiť, aby tento Európsky rok mal pre občanov dlhodobý prínos.

Týchto 10 európskych iniciatív zodpovedá štyrom zásadám, ktoré určujú, čo európske kultúrne bohatstvo reprezentuje: angažovanosť, udržateľnosť, ochrana a inovácia.

Desať iniciatív Európskeho roka kultúrneho dedičstva

 Angažovanosť	1. Spoločné dedičstvo: kultúrne dedičstvo patrí nám všetkým 2. Dedičstvo v škole: deti objavujú najcennejšie európske poklady a tradície 3. Dedičstvo a mládež: mladí ľudia vdychujú dedičstvu nový život
 Udržateľnosť	4. Meniace sa dedičstvo: nové vnímanie priemyselných, náboženských, vojenských a kultúrnych pamiatok a lokalít 5. Cestovný ruch a dedičstvo: zodpovedný a udržateľný cestovný ruch v kontexte kultúrneho dedičstva
 Ochrana	6. Úcta k dedičstvu: vytváranie noriem kvality pre zásahy v oblasti kultúrneho dedičstva 7. Ohrozenie dedičstva: boj proti nedovolenému obchodovaniu s predmetmi kultúrnej hodnoty a riadenie rizík v oblasti kultúrneho dedičstva
 Inovácia	8. Zručnosti súvisiace s dedičstvom: lepšie vzdelávanie a odborná príprava pre tradičné a nové profesie 9. Všetko pre dedičstvo: podpora sociálnej inovácie a zapojenie občanov a komunit 10. Dedičstvo a veda: výskum, inovácia, veda a technológia v službách dedičstva

AKO SA MÔŽEM ZAPOJIŤ DO EURÓPSKEHO ROKA KULTÚRNEHO DEDIČSTVA?

- ★ Aktuálne informácie o najnovšom vývoji nájdete na webovom sídle Európskeho roka: <http://europa.eu/cultural-heritage>.
- ★ Odoberajte **bulletin** Európskeho roka s novinkami a príbehmi.
- ★ Sledujte Európsky rok na facebooku: [facebook.com/CreativeEuropeEU/](https://www.facebook.com/CreativeEuropeEU/) a na twitteri: [@europe_creative](https://twitter.com/europe_creative).
- ★ Podelte sa o svoje názory prostredníctvom hashtagu **#EuropeForCulture**.
- ★ Ak máte záujem o ďalšie informácie o aktuálnom programe, obráťte sa na národných koordinátorov vo svojej krajine.
- ★ Označte svoj projekt! Značka Európskeho roka kultúrneho dedičstva bude dostupná pre podujatia a projekty, ktoré prispievajú k dosahovaniu jeho cieľov.
- ★ Vyjadrite svoju podporu a šírte toto posolstvo ďalej!

V prípade otázok o Európskej únii môže pomôcť služba Europe Direct: 00 800 6 7 8 9 10 11, <http://europedirect.europa.eu>

Interaktívna verzia tejto publikácie, ktorá obsahuje odkazy na online obsah, je dostupná vo formátoch PDF a HTML na adrese: <http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/cultural-heritage/sk/>

Súčasť série Európskej komisie **Aktuálna téma**

© Európska únia, 2017

Všetky fotografie © Európska únia, pokiaľ nie je uvedené inak.

Opakované použitie je povolené len s uvedením zdroja.

Pravidlá pre opakované použitie dokumentov Európskej komisie sú upravené rozhodnutím 2011/833/EÚ (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39).

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, ktorý nie je predmetom autorského práva EÚ, je potrebné povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Print	ISBN 978-92-79-74254-5	ISSN 2529-2617	doi:10.2775/785202
PDF	ISBN 978-92-79-74221-7	ISSN 2529-2854	doi:10.2775/222960
HTML	ISBN 978-92-79-74215-6	ISSN 2529-2854	doi:10.2775/134587